

Історія і філософія техніки і технології
1 курс (семестр 1)

Дата створення: 28.08.2020

Викладач: Чаплигін Олександр Костянтинович, проф., доктор філософ. наук

Кафедра: кафедри філософії та психології професійної підготовки

Контактний телефон: (057) 707 37 86

E-mail: phil@khadi.kharkov.ua

Обсяг освітнього компоненту: 4 кредитів ЄКТС (120 годин), в тому числі:

- для денної форми навчання лекцій – 48 год., самостійна робота здобувача - 72 год.,
- для заочної (дистанційної) форми навчання – лекцій 8 год., самостійна робота здобувача – 112 год.,

Короткий зміст освітнього компоненту:

Розділ 1. Філософські проблеми пізнання і науки

Тема 1. Пізнання як предмет філософського аналізу

Тема 2. Структура та методи наукового пізнання

Тема 3. Наука як система.

Тема 4. Філософія науки як галузь філософського знання

Розділ 2. Основні проблеми техніки

Тема 1. Філософія техніки

Тема 2. Техніка як діяльність

Тема 3. Техніка як соціальний феномен

Тема 4. Проблема «діалогу» людини і комп'ютера.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: дисципліни першого та другого рівня освіти: основи філософії (розділи: теорія пізнання, методологія пізнання), соціологія, основи наукових досліджень

Компетентності:

Інтегральні: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері автомобільного транспорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні: Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; Володіння методологією власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; Володіння навичками, що необхідні для проведення експерименту в наукових дослідженнях використовуючи лабораторне

обладнання та прилади в практичній та аналітичній роботі; Здатність продемонструвати свої знання та розуміння основних фактів, концепцій, правил та теорій, пов'язаних з предметом дослідження.

Фахові: Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті; Системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.

Результати навчання:

Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми автомобільного транспорту та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях; Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, ...) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані; Глибоко розуміти загальні принципи та методи технічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері автотранспорту та у викладацькій практиці. Здатність використовувати знання про явища, які відбуваються під час руху транспорту на практиці;

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

Методи навчання: лекційні заняття, самостійна робота здобувача.

Форми та методи оцінювання в 1му семестрі: усне спілкування (залік).

Рекомендована література:

Базова література

1. Будко В.В. Философия науки: учебное пособие / В. В. Будко – Харьков : Консул, 2005. – 268 с.
2. Горохов В. Г. Основы философии техники и технических наук / В. Г. Горохов. – М. : Гардарики, 2007. – 336 с.
3. Джегутанов Б.Н., Стрельченко В.И., Балахонский В.В., Хон Т.Н. История и философия науки : учебное пособие для аспирантов – СПб. : "Питер", 2006. – 368 с.
4. Гришунин С. И. Философия науки. Основные концепции и проблемы : учебное пособие / С.И. Гришунин. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 224 с.
5. Добронравова І. С. Філософія і методологія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2008. – 223 с.
6. Історія філософії : Підручник для вищої школи. – Х. : Прапор, 2003. – 768 с., С. 744-756.
7. История и философия науки / Под ред. А. С. Мамзина. – СПб. : Питер, 2008. – 304 с.

8. История и философия науки (Философия науки) / Под ред. Ю. Крянева, Л. Моториной. – М. : Альфа-М; Инфра-М, 2011. – 416 с.
9. История информатики и философия информационной реальности : учеб. пос. для ВУЗов / Под ред. Р. М. Юсупова, В. П. Котенко. – М. : Академический проект, 2007. – 429 с.
10. Кохановский В. П. Основы философии науки : учебное пособие для аспирантов / В. П. Кохановский, Т. Г. Лешкевич, Т. П. Матяш., Т. Б. Фатхи. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. – 603 с.
11. Кохановский В. П. Философия и методология науки / В.П. Кохановский. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1999. – 576с.
12. Кремінь В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник /В.Г. Кремінь, В.В. Ільїн. – К. : Книга, 2005. – 528 с., С. 258–280, 310–327
13. Катренко А.В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації: навчальний посібник / А. В. Катренко. – Львів : Науковий світ – 2000. – 424 с.
14. Ладанюк А.П. Основы системного анализа: навчальний посібник /А.П. Ладанюк. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 176 с.
15. Лебедев С. А. Философия науки : учеб. пос. для ВУЗов / С. А. Лебедев. – М. : Академический проект, 2006. – 736 с.
16. Липкин А.И. Философия науки / А.И. Липкин. – М. : Эксмо, 2007. – 608 с.
17. Мовчан С.П., Чаплигін О.К. Основы філософії науки/ С.П.Мовчан, О.К. Чаплигін //Видавництво ХНАДУ. - Харків: ХНАДУ, 2010. – 340с.
18. Степин В. С. Философия науки. Общие проблемы / В. С. Степин. – М. : Гардарики, 2005. – 384 с.
19. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники/ В.С Степин, В.Г. Горохов, М.А Розов. – М: Гардарики, 1996. – 214 с.
20. Цехмистро И. З. Холистическая философия науки / И. З. Цехмистро
21. Сумы : ВТД „Університетська книга”, 2002. – 364 с.
22. Мовчан С.П., Чаплигін О. К. Основы філософії техніки та технології.- Харків: Видавництво Форт, 2013. - 316 с.
23. Штанько В.И. Философия и методология науки : учебное пособие для аспирантов естественнонаучных и технических специальностей / В. И. танько – Харьков : ХНУРЕ, 2002. – 292 с.

Допоміжна література

1. Агацци, Э. Ответственность – подлинное основание для управления свободной наукой / Э. Агацци // Вопросы философии. – 1992. – № 1. – С. 30–40.
2. Вернадский В. И. Философские мысли натуралиста. Научная мысль как планетарное явление / В.И. Вернадский. – М. : Наука, 1988. – 520с.
3. Гадамер Х-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Х-Г. Гадамер. – М. : Прогресс, 1988. – 704 с.

4. Гуссерль, Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. Введение в феноменологическую философию / Э. Гуссерль // Вопросы философии. – 1992– № 7. – С. 136-175.
5. Декарт Р. Рассуждение о методе. / Р. Декарт // Избр. произв. в 2 т. – М. : Мысль, 1989. – 654 с. – Т.1. – С. 250–296.
6. Кант И. Критика чистого разума / И. Кант. – М. : Мысль, 1994. 591 с.
7. Князева Е. Н., Курдюмов С. П. Синергетика как новое мировидение/ Е.Н. Князева, С.П. Курдюмов // Вопросы философии. – 1992. – № 6.– С. 3-12.
8. Князева, Е. Н. Сложные системы и нелинейная динамика в природе и обществе / Е. Н. Князева // Вопросы философии. – 1998– № 4.– С. 138-144.
9. Кун Т. Структура научных революций/ Т. Кун. – М. : Прогресс, 1977. – 300 с.
10. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура / Р. Мертон. – М. : АСТ Москва, 2006. – 880 с.
11. Моисеев, Н. Н. Логика динамических систем и развитие природы и общества / Н. Н. Моисеев // Вопросы философии. – 1999. – № 4. – С. 3–11.
12. Планк, М. Позитивизм и реальный внешний мир/ М. Планк // Вопросы философии. – 1998. – № 3. – С.120–133.
13. Поппер К. Логика и рост научного знания / К. Поппер. – М: Прогресс, 1983. – 302 с.
14. Рассел Б. Человеческое познание. Его сфера и границы/ Б. Рассел – М. : Институт общегуманитарных исследований, 2001. – 560 с.
15. Рорти, Р. Прагматизм и философия / Р. Рорти // Философская и социологическая мысль. –1995. – № 9-10. – С.88–112.
16. Тулмин С. Человеческое понимание / С. Тулмин. – М. : Прогресс, 1984. – 328 с.
17. Фейерабенд П. Избранные труды по философии и методологии науки / П. Фейерабенд. – М. : Прогресс, 1986. – 542 с.

Додаткові джерела:

<http://files.khadi.kharkov.ua/transportnikh-sistem/filosofiji-i-politologiji/itemlist/category/820-kff.html>

<http://www.philosophy.ru>

<http://filosof.historic.ru>

<http://www.nsu.ru/filf/rpha/lib/index.htm>